23.10.2018

Eduskunnan liikennejaosto

Suomen Tieyhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto vuoden 2019 talousarviosta.

Nyt esitetyllä talousarviolla ei ole mahdollista saavuttaa talousarvion selvitysosassa esitettyjä tavoitteita, joissa liikenne- verkot muodostaisivat edellytykset yhteiskunnan kehittymiselle ja uudistamiselle. Verkot eivät myöskään tule vahvistamaan maamme kilpailukykyä

Elinkeinoelämän toimintaedellytykset ja ihmisten arjen liikkuminen tulevat vaikeutumaan, kun entisestäänkin huonokuntoisen tieverkon kunto tulee huononemaan kiihtyvällä vauhdilla. Tieverkon kunto ei mahdollista nykyisinkään turvallista ja taloudellista liikkumista verkolla. Verkon haluttaisiin kuitenkin tulevaisuudessa mahdollistavan jopa nykyistä paremman ja suuremman kaluston ja sen myötä parantavan elinkeinoelämän kilpailukykyä.

Kun tien päällyste on jo vaurioitunut, pääsee vesi tien rakenteeseen ja tien runko vaurioituu. Rungon vaurioiden korjaaminen on suuruusluokaltaan noin kymmenen kertaa kalliimpaa kuin päällysteen korjaaminen. Lisäksi päällystettäessä rungoltaan vaurioitunut tie ei päällyste ei tule kestämään koko päällysteen oletettua kestoikää vaan se vaurioituu nopeasti. Tiestö pitäisi saada sellaiseen kuntoon, että sen pitäminen kunnossa olisi nykyistä edullisempaa.

Korjausvelkarahoituksella saatiin kolmessa vuodessa velan kasvu pysähtymään. Olisi harkitsematonta jättää tässä vaiheessa työ kesken. Panostamalla tiestö korjausvelan vähentämiseen ensi vuonna ja tulevina vuosina, saataisiin isompi osa verkosta edullisemman kunnossapidon piiriin. Tällöin tulevaisuudessa ajallaan tehty päällystäminen olisi riittävä toimenpide.

Jos korjausvelan vähentäminen pysäytetään nyt, valuu jo tehty työ hukkaan muutamassa vuodessa.

Perustienpito

Perustienpitoon on esitetty vuodelle 2019 569 miljoonaa euroa, joka on 200 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2018.

Esitetyllä rahoituksella pystytään korjaamaan ainoastaan vilkasliikenteinen päätieverkko ja osa keskivilkkaasta verkosta. Koko alempiasteinen tieverkko ja osa keskivilkkaasta verkosta eli 69 % koko valtion tieverkosta jää ilman rahoitusta. Suuri osa tästä ilman rahoitusta jäävästä tieverkosta palvelee elinkeinoelämän ja erityisesti biotalouden kuljetuksia.

Talvikunnossapidon kustannukset tulevat nousemaan jo tulevana talvena noin 15 miljoonaa euroa talvikunnossapidon toimintalinjojen muutoksen myötä.

Budjettiriihessä ehdotettu perustienpidon lisäpaketti eli 29,42 miljoonaa euroa tiestön talvikunnossapitoon, kelirikon hoitamiseen ja korjausvelan vähentämiseen (talvikunnossapito 15 M€, kelirikon torjunta 10M€, korjausvelka 4,42 M€) ei ole riittävä.

Tieyhdistyksen mielestä tarvittava lisäys perustienpitoon olisi suuruusluokaltaan 300 miljoonaa euroa

Nyt esitetyllä rahoituksella tieverkon tasearvo laskee 681 miljoonaa euroa vuoden 2019 aikana. Valtion pitäisi pystyä pitämään omaisuuden arvosta huolta. Huonokuntoisella verkolla ei voida palvella elinkeinoelämän kasvavia tarpeita.

Kehittäminen

Vuonna 2019 ei aloiteta yhtään tiehanketta. Tieverkko vaatii jatkuvasti myös kehittämisinvestointeja, jotta se pysyisi laadullisesti ja turvallisuuden kannalta ajan tasalla ja vastaisi nykyajan kaluston, toimijoiden ja alueiden tarpeita. Tässä yhteydessä olisi syytä harkita myös uusien kehittämishankkeiden aloittamista vuonna 2019.

Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen

On hienoa, että yksityisteiden valtionavustus nousee vuodesta 2018 neljällä miljoonalla eurolla 17 miljoonaan euroon. Suomen Tieyhdistyksen näkemys on, että oikea rahoituksen taso on 30-35 miljoonaa euroa vuodessa. Arvio perustuu otantaselvitykseen yksityisteiden korjausvelasta, joka näyttäisi asutuilla teillä olevan 500-700 miljoonaa euroa.

Yksityistieverkko ei ole valtion liikenneverkosta erillinen vaan se on osa Suomen liikennejärjestelmää ja sen toimivuutta. Jotta yksityistieverkon kunnosta saataisiin todellinen selvyys ja sen ongelmakohdat elinkeinoelämän kannalta saataisiin selville, tulisi verkon ja erityisesti sen siltojen kunto selvittää ja yksityistiemomentin rahoja pitäisi voida käyttää myös tämänkaltaisiin perusselvityksiin. Selvityksen perusteella tunnistetut elinkeinoelämän kannalta kiireellisimmät ja tärkeimmät yksityistiet ja niiden sillat pitäisi kunnostaa erillisen ohjelman puitteissa.

Alan tutkimus

Liikennevirasto on ollut suuri alan tutkimuksen rahoittaja. Jotta voisimme tulevaisuudessa saada aikaa enemmän samalla rahalla tulisi varmistaa, että väylävirasto jatkaisi alan tutkimustoiminnan rahoittamista. Alan tutkimukseen ja kehittämiseen tulisi varata budjetissa rahoitusta. Rahoitus pitäisi investoida hankkeisiin, joilla tuottavuutta saataisiin parannettua.

Nina Raitanen (Tkt) toimitusjohtaja

Suomen Tieyhdistys